

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ІСТОРІОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Збірник наукових праць

Голова редколегії
академік НАН України В.А. Смолій

засновано 1968 р. як «Історіографічні дослідження
в Українській РСР»;
поновлено 1997 р.

Випуск 26

КИЇВ – 2016

Видається за рішенням Вченої ради Інституту історії України НАН України
(протокол № 10 від 17 грудня 2015 р.)

Висвітлюються актуальні питання української історіографії, зокрема з історії історичної науки, біоісторіографії, проблемної історіографії та ін. Розглядаються наукова спадщина та історичні погляди відомих учених, зокрема М. Андрусяка, М. Грушевського, С. Єфремова, М. Костомарова, М. Максимовича, І. Свешнікова та ін.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться українською історіографією.

Засновник і видавець: Інститут історії України НАН України

Редакційна колегія: академік НАН України, д.і.н., проф. *В.А. Смолій* (голова), Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *О.А. Удод* (відп. редактор), Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *Д.С. Вирський*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *І.Н. Войцехівська*, Київський національний університет ім. Т. Шевченка; член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф. *В.М. Даниленко*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *Я.С. Калакура*, Київський національний університет ім. Т. Шевченка; член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф. *В.Ф. Колесник*, Київський національний університет ім. Т. Шевченка; д.і.н., проф. *І.І. Колесник*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *В.В. Кравченко*, Канадський інститут українських студій (Едмонтон, Канада); д.і.н., проф. *С.В. Кульчицький*, Інститут історії України НАН України; д.і.н., проф. *В.В. Масненко*, Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького; член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф. *О.П. Рєєнт*, Інститут історії України НАН України; к.і.н., н.с. *В.В. Бондар* (відп. секретар), Інститут історії України НАН України.

Рецензенти: *І.В. Верба*, доктор історичних наук, професор,
Л.А. Дубровіна, доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
С.А. Леп'явко, доктор історичних наук, професор.

Усі права застережено. Передрук і переклад дозволяються тільки з дозволу автора та редколегії. Автори вміщених статей і матеріалів висловлюють свою власну думку, що не обов'язково збігається з поглядами членів редколегії, та несуть відповідальність за достовірність наведених фактів і відомостей.

Видання внесено до Російського індексу наукового цитування (РІНЦ)

Адреса редакційної колегії та видавця: 01001, Київ, вул. Михайла Грушевського, 4, тел.(044)279-87-04; e-mail: history_isid@mail.ru

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ

<i>Іван Куций.</i> Між Руським світом та Слов'янщиною: цивілізаційні образи у науковій спадщині Михайла Максимовича	6
<i>Наталка Пазюра.</i> Антикварна програма козацько-гетьманських старожитностей на сторінках «Киевской старины» (до проблеми формування старого українського консерватизму)	33
<i>Віталій Тельвак.</i> Львівська школа Михайла Грушевського в сучасному історіографічному дискурсі	49
<i>Ольга Гончар.</i> Сучасне костюмарознавство: основні тенденції розвитку	71
<i>Костянтин Івангородський.</i> Сучасна білоруська національна історіографія у сприйнятті істориків з Білорусі	83

ПАМ'ЯТКИ ІСТОРИЧНОЇ ДУМКИ

<i>Дмитро Вирський.</i> Йосипа Верещинського проект реєстрового козацького полку 1594 р.	112
<i>Марина Чебан.</i> Невідомий нарис Миколи Андрусяка з української історіографії кінця XVIII–XIX століття	125

БІОІСТОРІОГРАФІЯ

<i>Марина Будзар.</i> Сімейні оповіді на тлі «великої історії»: 30-ті XIX ст. в епістолярії родини Галаганів	142
<i>Світлана Іваницька, Тарас Єрмашов.</i> Постать Сергія Єфремова на сторінках журналу «Український історик»: студії та документи.....	161
<i>Катерина Юхимчук.</i> Український вчений-археолог Ігор Свешніков: основні етапи біографії та наукова спадщина.....	182

ПРОБЛЕМНА ІСТОРИОГРАФІЯ

<i>Ольга Ковалевська.</i> Візуальні студії в системі сучасного соціогуманітарного знання	208
<i>Юрій Савчук.</i> Крізь призму ювілейної дати: 125 років першої публікації з козацького прапорознавства	238
<i>Неля Герасименко.</i> Наукові праці про європейські міри в Україні ...	250
<i>Ірина Хромова.</i> До історіографії історії монетного карбування у Подніпров'ї у XIV–XV ст.	262
<i>Андрій Бовгиря.</i> Конструювання картини минулого в козацькому історіописанні XVII–XVIII ст.	282
<i>Юрій Михайлюк.</i> Генеза східнослов'янської історіографії соціальної історії Великого князівства Литовського в дореформеній Російській імперії	295
<i>Олександр Осіп'ян.</i> Питання виникнення вірменських колоній в середньовічній Русі в історіографії 1840-х рр.	311
<i>Катерина Полоз.</i> Технічний переворот у Наддніпрянській Україні в XIX столітті: історіографічний огляд	335
<i>Ростислав Конта.</i> Причини конфліктів у Науковому товаристві імені Шевченка у Львові та їх наслідки для організації етнологічних досліджень: історіографія	354
<i>Світлана Орлик.</i> Проблеми внутрішніх військових позик у Російській імперії в період Першої світової війни у науковій спадщині сучасників тієї епохи	366
<i>Любов Жванко.</i> Біженці Першої світової війни на постімперському просторі (1918–1925 рр.): Історіографічні пунктири сучасних наукових досліджень	381
<i>Роман Тимченко.</i> Висвітлення аграрної політики гетьманату П. Скоропадського в сучасних дисертаційних дослідженнях	399
<i>Олександр Комарніцький.</i> Студентство педагогічних навчальних закладів радянської України 1920–1930-х рр. в оцінці сучасних українських науковців	418
<i>Володимир Горак.</i> «Помаранчева революція» в Україні: концепції, інтерпретації, оцінки	439
<i>Світлана Батуріна.</i> Українська історія в сучасних російських підручниках з історії (2009–2015 рр.)	468